

तस्मिंस्तथा मया शस्ते यदि द्रोणाद्यनोरुषा । कुरुते भैरवं नादं तत्र किं मम होयते ।

न चाङ्गुतमिदं मन्ये यद्रौणिर्युद्धसंज्ञया । घातयिष्यति कौरव्यान् परिचातुमशक्नुवन् ।

८११०

यच्च मां धार्मिको भूत्वा ब्रवीषि गुरुघातिनं । तदर्थं न हमुत्पन्नः पाञ्चाल्यस्य सुतोऽनलात् ।

दस्य कार्यमकार्यं वा युध्यतः स्यात् समं रणे । ब्राह्मणं तं कथं ब्रूयात् चक्षिणं वा धनञ्जय ।

यो ह्यनस्तविदो हन्याद्ब्रह्मास्त्रैः क्रोधमूर्च्छितः । सर्वपापैर्न स कथं बध्यः पुरुषसत्तम ।

विधर्मिणं धर्मविद्धिः प्रोक्तमेव विषोपमं । जानन् धर्मार्थतत्त्वज्ञः किमर्जुन विगर्हसे ।

नृशंसः स मया क्रम्य रथ एव निपातितः । तं मामनिन्द्यं वोभत्से किमर्थं नाभिनन्दसे ।

८११५

कालानलसमं पार्थ ज्वलनाकं विषोपमं । भीमं द्रोणशिरश्छिन्नं प्रशस्य न प्रशंससि ।

यो ऽसौ ममैव नान्यस्य बान्धवान् युधि जप्तिवान् । हित्वापि तस्य मूर्ध्नि नैवास्मि विगतज्वरः ।

तच्च मे हन्तते मर्म यत्र तस्य शिरो मया । निषादविषये क्षिप्तं जयद्रथशिरो यथा ।

अथावधश्च शत्रूणामधर्मः श्रूयते ऽर्जुन । चक्षिणस्य त्वयं धर्मो हन्याद्बुध्येत वा पुनः ।

स शत्रुनिहतः सञ्जे मया धर्मेण पाण्डव । यथा त्वया हतः शूरो भगदत्तः पितुः सखा ।

८१२०

पितामहं रणे हत्वा मन्यसे धर्ममात्मनः । मया शत्रौ हते कस्मात् पापे धर्मं न मन्यसे ।

सम्बन्धावनतं पार्थ न मा त्वं वक्तुमर्हसि । स्वगात्रकृतसोपानं निषण्णमिव दन्तिनं ।

क्षमामि ते सर्वमेव वाग्यतिक्रममर्जुन । द्रोपद्या द्रौपदेयानां कृते नान्येन हेतुना ।

कुलक्रमागतं वैरं ममाचार्येण विश्रुतं । तथा जानात्ययं लोको न यूयं पाण्डुनन्दनाः ।

नानृती पाण्डवो ज्येष्ठो नाहं वाऽधार्मिको ऽर्जुन । शिथ्यद्रोही हतः पापो युध्यस्व विजयस्त्वव ।

८१२५

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि नारायणस्त्रोत्रोक्तपर्वणि धृष्टद्युम्नवाक्ये अष्टनवत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १८८ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ साङ्गा वेदा यथान्यायं येनाधीता महात्मना । यस्मिन् साचाङ्गुनर्वेदो ह्रीनिषेवे प्रतिष्ठितः ।

यस्मिन्नाक्रुशति द्रोणे महर्षितनये तथा । नो चात्मना नृशंसेन क्षुद्रेण गुरुघातिना ।

यस्य प्रसादात् कर्माणि कुर्वन्ति पुरुषर्षभाः । अमानुषाणि सर्वाणि देवैरसुकराणि च ।

तस्मिन्नाक्रुशति द्रोणे समक्षं पापकर्मणा । नामर्षन्तत्र कुर्वन्ति धिक् क्षात्रं धिगमर्षितां ।

पार्थाः सर्वे च राजानः पृथिव्यां ये धनुर्धराः । श्रुत्वा किमाहुः पाञ्चाल्यं तन्ममाचक्ष सञ्जय ।

८१३०

॥ सञ्जय उवाच ॥ श्रुत्वा द्रुपदपुत्रस्य ता वाचः क्रूरकर्मणः । तृष्णीभूतास्तदा राजन् सर्वे एव विशास्यते ।

अर्जुनस्तु कटाचेण जिह्वां विप्रेक्ष्य पार्षतं । सवाप्यमतिनिःश्वस्य धिग्धिगित्येव चाब्रवीत् ।

युधिष्ठिरश्च भीमश्च यमौ कृष्णस्तथाऽपरे । आसन् सुब्रीडिता राजन् सात्याकिस्त्वब्रवीदिदं ।

न ह्यस्ति पुरुषः कश्चिद्यद्मं पापपूरुषं । भावमाणमकल्याणं शीघ्रं हन्यान्नराधमं ।

एते त्वां पाण्डवाः सर्वे कुत्सयन्ति विकुत्सया । कर्मणाऽनेन पापेन श्वपाकं ब्राह्मणा इव ।

८१३५

एतत् कृत्वा महत् पापं निन्दितः सर्वसाधुभिः । न लज्जसे कथं वक्तुं समितिं प्राप्य शोभनां ।

कथञ्च शतधा जिह्वा न ते मूर्ध्नाऽवदोर्यते । गुरुमाक्रोशतः क्षुद्रं न चाधर्मेण पात्यसे ।